

OBSAH

1. ÚVOD	11
2. STŘEDOVĚKÉ ESTETICKÉ CÍTĚNÍ	17
2.1 Estetické zájmy středověkých lidí	17
2.2 Mystikové	19
2.3 Sběratelství	28
2.4 Užitečnost a krása	33
3. KRÁSNO JAKO TRANSCENDENTÁLIE	35
3.1 Estetické nazírání vesmíru	35
3.2 Transcendentálie. Filip Kancléř	38
3.3 Komentáře k Pseudo-Dionysiovi	40
3.4 Vilém z Auvergne a Robert Grosseteste	41
3.5 „Summa fratris Alexandri“ a Bonaventura	43
3.6 Albert Veliký	45
4. PROPORČNÍ ESTETICKÉ TEORIE	49
4.1 Antická tradice	49
4.2 Hudební estetika	50
4.3 Chartreská škola	54
4.4 „Homo quadratus“	56
4.5 Proporce jako umělecká norma	59
5. SVĚTELNÉ ESTETICKÉ TEORIE	65
5.1 Záliba v barvě a světle	65
5.2 Optika a perspektiva	70
5.3 Světelná metafyzika: Grosseteste	71
5.4 Bonaventura	73
6. SYMBOL A ALEGORIE	76
6.1 Symbolický vesmír	76
6.2 Nerozlišenost symbolismu a alegorismu	81
6.3 Metafyzická pansemióza	84
6.4 Biblický alegorismus	88
6.5 Encyklopedický alegorismus	93
6.6 Univerzální alegorismus	97

6.7 Umělecký alegorismus	99
6.8 Tomáš Akvinský a zánik alegorického vesmíru	104
7. PSYCHOLOGIE A GNOZELOGIE ESTETICKÉHO NAZÍRÁNÍ	111
7.1 Subjekt a objekt	111
7.2 Estetický cit	112
7.3 Psychologie nazírání	115
7.4 Estetické nazírání u Tomáše Akvinského	117
8. TOMÁŠ AKVINSKÝ A ESTETIKA ORGANISMU	122
8.1 Forma a substance	122
8.2 „Proportio“ a „integritas“	124
8.3 „Claritas“	131
9. ROZVOJ A KRIZE ESTETIKY ORGANISMU	133
9.1 Ulrich ze Štrasburku, Bonaventura a Raimund Lullus ..	133
9.2 Jan Duns Scotus, Vilém Ockham a lidské individuum ..	135
9.3 Němečtí mystikové	140
10. RŮZNÉ TEORIE UMĚNÍ	142
10.1 „Ars“ jako teorie	142
10.2 Ontologie umělecké formy	145
10.3 Svobodná a služební umění	147
10.4 Krásná umění	149
10.5 Druhy poetiky	153
11. UMĚLECKÁ INVENCE A DŮSTOJNOST UMĚLCE	156
11.1 „Infima doctrina“	156
11.2 Básník „theologus“	157
11.3 Exemplární idea	159
11.4 Intuice a cit	163
11.5 Nová důstojnost umělce	166
11.6 Dante a nové pojetí básníka	168
12. PO SCHOLASTICE	176
12.1 Praktický středověký dualismus	176
12.2 Struktury středověkého myšlení	178
12.3 Estetika Mikuláše Kusánského	183

12.4 Novoplatonský hermetismus	188
12.5 Astrologie versus prozřetelnost	194
12.6 Sympatetičnost versus „proportio“	196
12.7 Talisman versus modlitba	199
12.8 Estetika jako životní norma	201
12.9 Umělec a nový výklad textů a světa	204
12.10 Závěry	206
POZNÁMKY	210
PRAMENY A LITERATURA	217